

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนมีนาคม 2561

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ม.ค. 61) สหรัฐฯนำเข้าสินค้าเกษตรไทยมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34 สินค้าเกษตรไทยที่สำคัญที่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นได้แก่ ยางพารา กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง

เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ก.พ. 60) สหรัฐฯนำเข้าสินค้าเกษตรไทยมูลค่าเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 10.11 สินค้าเกษตรที่มีมูลค่านำเข้าเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง และผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง

รายการ	ก.พ. 61		ม.ค. 61					ก.พ. 60				
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ		มูลค่า		สัดส่วน	ปริมาณ		มูลค่า		สัดส่วน
	(ตัน)	(ล้าน เหรียญ)	(ตัน)	%Δ m/m	(ล้านเหรียญ)	%Δ m/m		(%)	(ตัน)	%Δ Y/Y	(ล้านเหรียญ)	
สินค้าส่งออกทั้งหมด	-	2,052.97	-		2,149.63	-4.50	100%	-		1954.04	5.06	100
สินค้าเกษตรทั้งหมด	-	117.37	-		114.69	2.34	5.4%	-		106.59	10.11	5.46
ข้าว	44,265	44.49	44,890	-1.39	44.89	-0.89	1.96	42,408	4.38	29.97	48.45	1.53
ยางพารา	19,288	30.61	18,545	4.01	28.75	6.47	1.13	15,930	21.08	34.06	10.13	1.76
กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง	1,303	15.15	1,238	5.25	13.59	11.48	1.11	1,936	-32.70	20.43	25.84	1.17
ผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลัง	15,260	9.00	14,833	2.88	8.41	7.02	0.33	12,643	20.70	6.45	39.53	0.35
ผลไม้สด แช่เย็น แช่ แข็ง และแห้ง	2,577	4.14	2,701	-4.59	3.74	10.70	0.18	2,453	5.06	3.9	6.15	0.21

หมายเหตุ 1. ประมวลข้อมูลจาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือกรมศุลกากร

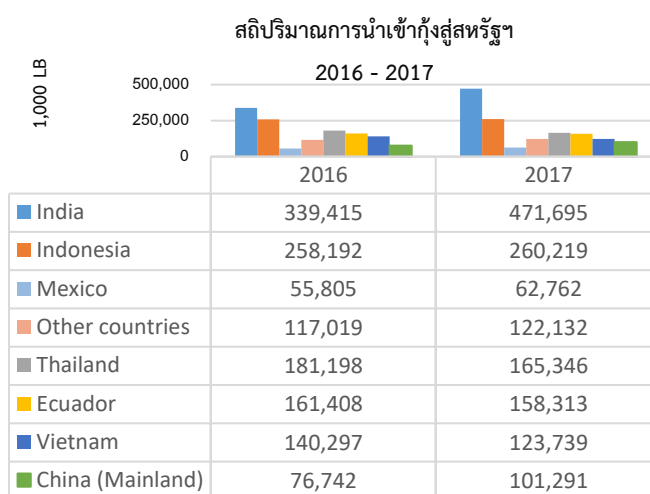
(<http://www2.ops3.moc.go.th/>)

2. สถานการณ์การค้าสินค้า

สินค้ากุ้งไทยในตลาดสหรัฐฯ

ปี 2017 สหรัฐฯ นำเข้ากุ้งจำนวนทั้งสิ้น 1,465,497,000 ปอนด์ เพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา 135,420,00 ปอนด์ หรือร้อยละ 10.18 ประเทศอินเดียเป็นผู้ส่งออกสินค้ากุ้งอันดับหนึ่ง และมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มมากขึ้น อินโดนีเซียเป็นอันดับสอง และประเทศไทยเป็นอันดับสาม มีปริมาณการส่งออก 165,346,000 ปอนด์หรือ 82,673 ตัน ทั้งนี้ ระเบียบ SIMP ที่จะประกาศใช้กับสินค้ากุ้งและหอยเป๋าฮื้อ ช่วงธันวาคม 61 อาจส่งผลกระทบต่อสินค้าประมงของไทย รายละเอียดตามข้อ 4.

อ้างอิง: <https://www.ers.usda.gov/data-products/aquaculture-data/>

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

ปัญหา IUU ปัญหาแรงงานและปัญหาล้างแวล้อม

• ภาคเอกชนและองค์กรอิสระต่างประเทศจับตามองการแก้ปัญหาแรงงาน ค้ามนุษย์ ในภาคอุตสาหกรรมประมงของไทย ซึ่งถือเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศ ทั้งนี้ ในปัจจุบัน ต่างประเทศเห็นว่าการมีกฎหมายคุ้มครองผู้ใช้แรงงานเป็นเรื่องพื้นฐานที่ทุกประเทศควรมี และให้ความสำคัญลึกไปถึงการปฏิบัติของเจ้าของโรงงานต่อผู้ใช้แรงงาน เช่น การทำงานนอกเวลาเยอะไม่ถือเป็นเรื่องดี แต่ถือว่าองค์กรนั้น ๆ ล้มเหลวด้านการบริหารจัดการ และผู้ใช้แรงงานจะไม่ได้รับการพักผ่อนที่เพียงพอ เป็นต้น หรือการให้ความสำคัญกับการทำการประมง/การเกษตรอย่างยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าตลอดสายการผลิตเพื่อป้องกันปัญหาล้างแวล้อมถูกปฏิเสธการนำเข้า ณ หน้าด่าน -> **ไทยได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้านการบริหารจัดการแก้ไขปัญหการทำประมงผิดกฎหมายของไทยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการและผู้สนใจผลิตภัณฑ์สินค้าอาหารทะเลของไทย ณ งาน Seafood Expo North America 2018 เมืองบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ นอกจากนี้ ยังให้สัมภาษณ์กับภาครัฐ และองค์กรอิสระของสหรัฐฯ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงขั้นตอนการดำเนินงาน ควบคู่กับหน้าแลกเปลี่ยนคำแนะนำ ข้อคิดเห็นของทั้งสองฝ่าย**

• นอกเหนือจากงานในเชิงนโยบายและการบัญญัติกฎหมายแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร

(1) สร้างความเข้าใจถึงความสำคัญ วิธีการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับที่มาของสินค้า และผลกระทบหากไม่ปฏิบัติตาม (เช่น หากสินค้าถูกปฏิเสธการนำเข้าบ่อยครั้ง หรือผู้ส่งออกไม่สามารถส่งข้อมูลตามที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนดอาจส่งผลให้ผู้นำเข้าขาดความเชื่อมั่นในการสั่งสินค้าของไทย)

(2) ปลุกฝังให้ชุมชน และประชากรในประเทศมีความรักและหวงแหนสิ่งแวดล้อม เรียนรู้การใช้ทะเลอย่างยั่งยืน และจำกัดการใช้ถุงพลาสติกอย่างจริงจัง เนื่องจากผลการสำรวจพบว่าประเทศไทยติดอันดับ 1 ใน 10 ที่มีการบริหารจัดการพลาสติกอย่างผิดวิธีซึ่งส่งผลเสียต่อมหาสมุทร โดยไทยก่อขยะต่อมหาสมุทรมากถึง 1 ล้านเมตริกตัน (metric ton)¹

(3) พัฒนาระบบสาธารณูปโภค และเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสู่ภาคชนบท ระบบดังกล่าวจะช่วยให้การเกษตรของไทยขยายตัวมากขึ้น เช่น ช่วยด้านการตลาด การควบคุมคุณภาพสินค้า ลดปัญหาการพึ่งพ่อค้าคนกลาง เป็นต้น

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศสหรัฐฯ

ระเบียบ CTPP

• เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2561 หน่วยงาน National Marine Fisheries Service (NMFS) จัดการประชุมประชาสัมพันธ์การเสนอร่างระเบียบ Commerce Trusted Trader Program (CTTP) ที่เปิดให้ผู้สนใจสมัครเข้าร่วมตามความสมัครใจ (a voluntary program) ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนในการรายงาน (reporting) และเก็บข้อมูล (recordkeeping) ตามที่สหรัฐฯ กำหนดให้ผู้นำเข้า (U.S. Importers) จัดส่งข้อมูลตามมาตรการตรวจสอบย้อนกลับ (internal traceability and auditing measures) ที่เป็นไปตามระเบียบ Seafood Import Monitoring Program -> ร่างระเบียบ CTPP อยู่ระหว่างการเสนอร่างและเปิดรับฟังความเห็นสาธารณะ

ระเบียบ SIMP

• เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2561 รัฐสภาสหรัฐฯ ผ่านกฎหมายงบประมาณประจำปี 2561 “Omnibus Appropriations Bill” ซึ่งรวมมาตรการการบังคับใช้ระเบียบ Seafood Import Monitoring Program (SIMP) กับสินค้ากุ้ง (shrimp) และหอยเป๋าฮื้อ (abalone) ที่กำหนดให้มีการตรวจสอบย้อนกลับข้อมูลตลอดสายการผลิตของสินค้าประมงสายพันธุ์เสี่ยง 13 สายพันธุ์ -> **ประเทศไทยส่งออกกุ้งมายังสหรัฐฯ เป็นอันดับ 3 รองจากอินเดียและอินโดนีเซีย ข้อกำหนด SIMP ของสหรัฐฯ อาจเป็นมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าของสหรัฐฯ อย่างหนึ่ง เนื่องจากหากประเทศที่ส่งออกสินค้าดังกล่าวมายังสหรัฐฯ ไม่สามารถส่งข้อมูลการตรวจสอบย้อนกลับที่มาของสินค้า ตลอดสายการผลิตได้ตามที่กำหนด สินค้า จะถูกกักไม่ให้เข้ามาจำหน่ายในสหรัฐฯ จนกว่าข้อมูล จะสมบูรณ์ และ/หรือหากประเทศไทยมีปัญหาด้านการเก็บ/จัดส่งข้อมูลตลอดสายการผลิต (full chain of custody) หรือมีภาพลักษณ์ด้านลบในอุตสาหกรรมประมง อาจส่งผลให้ผู้นำเข้าสหรัฐฯ เปลี่ยนการสั่งสินค้าไปยังแหล่งผลิตที่ไม่มีปัญหาดังกล่าว**

¹ The Countries Polluting the Oceans the Most, <https://www.statista.com/chart/12211/the-countries-polluting-the-oceans-the-most/>

5. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (หากมี)

- Outlook for U.S. Agricultural Trade คาดการณ์ว่าปี พ.ศ. 2561 การส่งออกสินค้าเกษตรสหรัฐฯ จะมีมูลค่า 140 พันล้านเหรียญสหรัฐ และการนำเข้าจะมีมูลค่า 117 ล้านเหรียญสหรัฐ ได้ดุลการค้า 23 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยในปี 2560 สหรัฐฯ ส่งออกสินค้าเกษตรมายังประเทศไทยคิดเป็นมูลค่า 1.78 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.3 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรสหรัฐฯ และคาดการณ์ว่าปี 2561 จะขยายตัวเป็นร้อยละ 1.7 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรสหรัฐฯ